

Een bijzonderlijk stukje natuur in Herperduin

Door Nico Ettema 14-6 2018

Dit artikel over een onbekend stukje zeer bijzondere natuur wordt opgedragen aan Willie Sommerdijk bij zijn afscheid als beheerder van Herperduin, als dank voor zijn inzet voor de natuur en de ondersteuning van inventarisatie en onderzoek.

Ligging van de breuk in Mun

De Munsche wetering wordt in de bovenloop doorsneden door een breuk; in het beekdal van de Munsche wetering liggen vanouds her akkers en daarmee verschilt de bodem volledig van de rest van Herperduin. Herperduin is gelegen op voormalige heidegrond (heidepodsol); ook de voormalige maisakkers van de Rijsvennen hebben een podsolbodem. De bovenloop van de Munsche wetering ligt boven de breuk en wordt gevoed door ijzerhoudende basische kwel. Daar komt bij, dat in de zomer de bovenloop droogvalt. De planten en macrofauna, die in deze omstandigheden leven, verschillen sterk van die in de rest van Herperduin.

De groei van grote lisdodde markeert de breuk

De breuk in de wetering wordt gemarkeerd door lokale groei van grote lisdodden en grote egelskop. Hierdoor is de ligging van de breuk in het veld gemakkelijk vast te stellen. Achter de breuk zijgt het kwelwater de bodem in en stopt de groei van moerasplanten. In de vegetatie boven de breuk kunnen heel bijzondere plantensoorten voorkomen. Kenmerkende kwelindicatoren, die in de Munsche wetering groeien, zijn: klimopwaterranonkel en kikkerbeet. Daarnaast komen hier ook enkele voor Herperduin unieke soorten voor zoals watertorkruid, rosse vossenstaart, zwanenbloem en hoge cyperzegge. Meer algemene vochtminnende soorten zijn wollige munt, echte valeriaan, kluwenzuring en de vermelde grote lisdodden en grote egelskop.

Klimopwaterranonkel in bloei

Kikkerbeet

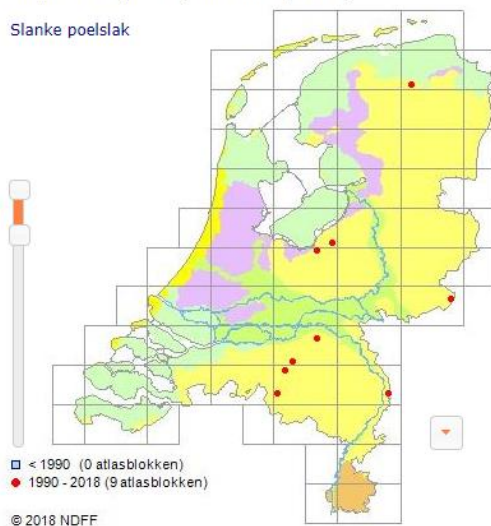

Tiendoornig stekelbaarsje

De macrofauna moet aangepast zijn aan de bijzondere waterkwaliteit. Het tiendoornige stekelbaarsje is als een van de weinige vissoorten bestand tegen het hoge ijzergehalte en het lage zuurstofgehalte van bijna droogvallende watertjes. Naast de gewone poelslak, de posthoornslak en de platte schijfhoorn leeft hier de slanke poelslak. Deze zeldzame soort komt slechts op 9 plaatsen, waaronder Herperduin. Zie verspreidingskaartje.

Omphiscola glabra (O.F. Müller, 1774)

Slanke poelslak

Slanke poelslak

Dit bijzondere stukje natuur met zoveel zeldzame soorten verdient het om beschermd te worden door de aanleg van een natuuroever.